

Łódź, 14.10.2024 r.

Dr hab. Zofia A. Brzozowska, prof. UŁ

Uniwersytet Łódzki

Wydział Filologiczny

Katedra Filologii Słowiańskiej

ul. Pomorska 171/173

90-236 Łódź

zofia.brzozowska@uni.lodz.pl

**Ocena dorobku naukowego, osiągnięcia naukowego oraz aktywności dydaktycznej
i organizacyjnej Pani doktor Doroty Gołek-Sepetliewej, ubiegającej się o nadanie stopnia
doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie
literaturoznawstwo**

1. Sylwetka Habilitantki

Pani dr Dorota Gołek-Sepetliewa (ur. 1981 r.) jest absolwentką studiów filologicznych (slawistycznych) na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 2005 r. uzyskała tytuł magistra filologii słowiańskiej, na podstawie pracy pt. *Homo emigranticus i wygnaniec wewnętrzny. Kategorie emigracji zewnętrznej i wewnętrznej w literaturze bułgarskiej*, przygotowanej pod kierunkiem dr hab. Celiny Judy, prof. UJ, w Katedrze Filologii Bułgarskiej i Macedońskiej Instytutu Filologii Słowiańskiej UJ. Dalsza droga akademicka Habilitantki związana jest natomiast z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach. W latach 2005–2012 była zatrudniona na pół etatu w Zakładzie Literatur Słowiańskich Instytutu Filologii Słowiańskiej na Wydziale Filologicznym UŚ, a w latach 2012–2019 – już na cały etat w Zakładzie Slawistyki Kulturoznawczej, działającym w obrębie tej samej jednostki. Od 2019 r. do chwili obecnej pracuje jako adiunkt badawczo-dydaktyczny w Instytucie Literaturoznawstwa na Wydziale Humanistycznym UŚ. W 2009 r. na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach uzyskała również stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa, przygotowując pod kierunkiem dr hab. Celiny Judy, prof. UJ, dysertację pt. *Formuły absurdu w twórczości poetyckiej Konstantina Pawłowa* (w 2011 r. została ona opublikowana w formie monografii).

Warto zauważyć, iż dotychczasowa praca naukowa Pani dr Doroty Gołek-Sepetliewej związana jest z kilkoma ośrodkami akademickimi w Polsce i – co szczególnie istotne w przypadku badacza o profilu neofilologicznym – za granicą. Wyłączając aktywność w okresie studenckim, Habilitantka odbyła do tej pory sześć staży w bułgarskich instytucjach naukowych:

pięć w ramach stypendium Biura Uznanalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej (BUWiWM) / Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) oraz jeden, sfinansowany ze środków programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” (IDUB) Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Dzięki tym stypendiom trzykrotnie miała możliwość pracy badawczej na Uniwersytecie Sofijskim im. św. Klemensa z Ochrydy (2007, 2011, 2022), a także – na Uniwersytecie im. św. św. Cyryła i Metodego w Wielkim Tyrnowie (2014), na Uniwersytecie im. Paisjusza Chilendarskiego w Płowdiwie (2019) oraz w Bibliotece Narodowej im. św. św. Cyryła i Metodego w Sofii (2023). Habilitantka zrealizowała też jeden wyjazd dydaktyczny w ramach programu Erasmus+, wygłaszając wykłady dla studentów Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Masaryka w Brnie, w Republice Czeskiej (2019).

2. Ocena dorobku naukowego

Pod względem rozległości dorobek naukowy Pani dr Doroty Gołek-Sepetliwej wypada dość skromnie, zwłaszcza jeśli weźmie się pod uwagę fakt, iż od momentu uzyskania przez nią stopnia naukowego doktora upłynęło aż piętnaście lat (uwzględniając przerwy w działalności badawczej wywołane przebywaniem na urloпах macierzyńskich i rodzicielskich – ok. 13 lat i 3 miesiące). Habilitantka opublikowała dotąd dwie monografie jednoautorские. Pierwsza z nich (Wydawnictwo Lexis, Kraków 2011) jest uzupełnioną wersją jej rozprawy doktorskiej, druga zaś (Wydawnictwo UŚ, Katowice 2023) stanowi osiągnięcie naukowe, będące obecnie podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, w myśl art. 219 ust. 1. pkt. 2a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Pani dr Dorota Gołek-Sepetliwa jest autorką dwudziestu artykułów w czasopismach naukowych („Литературен вестник”, „Acta Baltico-Slavica”, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Slavica Wratislaviensis”, „Między Oryginałem a Przekładem”, „Pamiętnik Słowiański”, „Południowosłowiańskie Zeszyty Naukowe”, „Poznańskie Studia Slawistyczne”, „Przekłady Literatur Słowiańskich”, „Slavia. Časopis pro slovanskou filologii”, „Slavica Lodziensia”, „Studia i Szkice Slawistyczne”, „Świat i Słowo”, „Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie”). Jeden artykuł oczekuje na druk. W jej dorobku odnajdziemy również dziewięć rozdziałów w monografiach naukowych (Galium, Brno; Wydawnictwo Naukowe Akademii Techniczno-Humanistycznej, Bielsko-Biała; Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań; Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, Racibórz; Wydawnictwo UŚ, Katowice; Wydawnictwo Wyższej Szkoły Lingwistycznej, Częstochowa), osiem zestawień bibliograficznych przekładów literatury bułgarskiej w Polsce („Przekłady Literatur Słowiańskich”), cztery recenzje monografii naukowych („Pamiętnik Słowiański”, „Przekłady Literatur Słowiańskich”) i tekst *In memoriam* dla przedwcześnie zmarłej prof. Iskry Likomanowej. Habilitantka współredagowała także jeden numer czasopisma studenckiego. W latach 2010–2023

zaprezentowała referaty na dwudziestu konferencjach naukowych (w Błogojewgradzie, Bielsko-Białej, Częstochowie, Katowicach, Krakowie, Łodzi, Opolu, Poznaniu, Siedlcach, Sosnowcu, Warszawie, Wielkim Tyrnowie i Wrocławiu).

Z powyższego zestawienia wynika, że Pani dr Dorota Gołek-Sepetliewa jest badaczką słabo rozpoznawalną międzynarodowo. W dotychczasowym dorobku naukowym Habilitantki uderza brak publikacji i wystąpień konferencyjnych w języku angielskim lub w innych językach kongresowych. Niedostatek ten jest tylko w niewielkim stopniu rekompensowany tekstami, napisanymi i wydanymi w języku jej specjalizacji badawczej (dla neofilologa, prowadzącego studia z zakresu literatury nowożytnej, będącego często podstawowym medium naukowej wypowiedzi). Pani dr Dorota Gołek-Sepetliewa opublikowała dotąd tylko cztery teksty w języku bułgarskim: jeden w Bułgarii („Литературен вестник”), dwa w Czechach („Slavia. Časopis pro slovanskou filologii”; Galium, Brno) i jeden w Polsce („Slavica Lodziensia”). Pozostałe teksty zostały przygotowane w języku polskim. Spośród dwudziestu referatów konferencyjnych tylko trzy zostały zaprezentowane w języku innym niż ojczysty (po bułgarsku). Dwa z nich Habilitantka wygłosiła poza Polską: w Wielkim Tyrnowie (2022) i w Błogojewgradzie (2023).

W międzynarodowej bazie indeksacyjnej SCOPUS odnajdziemy cztery artykuły autorstwa Habilitantki („Acta Baltico-Slavica”, 2018, 2022; „Przekłady Literatur Słowiańskich”, 2020; „Slavia. Časopis pro slovanskou filologii”, 2020). Trzy z nich zostały też uwzględnione w bazie Web of Science Core Collection („Acta Baltico-Slavica”, 2018, 2022; „Slavia. Časopis pro slovanskou filologii”, 2020). SCOPUS odnotowuje jedno cytowanie jej publikacji (wyłączając autocytowania), a Web of Science Core Collection – 0.

Pani dr Dorota Gołek-Sepetliewa wykonała w latach 2023–2024 sześć recenzji wydawniczych artykułów naukowych, zgłoszonych do publikacji w periodykach polskich: „Bibliotekarz Podlaski”, „Litteraria Copernicana”, „Slavia Meridionalis”, „Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie”. Od 2018 r. jest członkinią jednej międzynarodowej organizacji naukowej, tj. Bulgarian Studies Association, stowarzyszonej z Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES).

Niedostatkiem dotychczasowej pracy naukowej Pani dr Doroty Gołek-Sepetliewej jest całkowity brak aktywności projektowo-grantowej. Habilitantka nie zrealizowała ani jednego indywidualnego projektu naukowo-badawczego, sfinansowanego przez Narodowe Centrum Nauki, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (np. w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki), Fundację na rzecz Nauki Polskiej, lokalnych grantodawców czy też instytucje zagraniczne (np. ze środków Komisji Europejskiej). Nie kierowała żadnym projek-

tem zespołowym. Nie uczestniczyła w pracach międzynarodowego zespołu badawczego, realizującego projekt finansowany w drodze konkursu krajowego lub zagranicznego. Nie była też wykonawcą polskiego grantu zespołowego.

W swojej dotychczasowej pracy naukowej Pani dr Dorota Gołek-Sepetliewa podejmowała szereg istotnych zagadnień badawczych, związanych z literaturą bułgarską w XIX–XXI w. Niewątpliwie najważniejszym z nich jest twórczość poetycka autorów bułgarskich w okresie transformacji ustrojowej, zainicjowanej w 1989 r. Warto zauważyć, że teksty te Habilitantka analizowała i interpretowała, wykorzystując nowe ujęcia metodologiczne (studia nad pamięcią kulturową i traumatyczną, *memory studies*). Poza tym obszarem warto również wymienić m.in. studia nad twórczością Christa Botewa (1848–1876), bułgarskim modernizmem, ruchem dysydenckim oraz zjawiskiem emigracji zewnętrznej i wewnętrznej w Bułgarskiej Republice Ludowej, ze szczególnym uwzględnieniem tekstów Konstantyna Pawłowa (1933–2008), Dymitra Boczewa (ur. 1944 r.) i Lubomira Kanowa (ur. 1944 r.), dorobkiem pisarskim Stanisława Stratiewa (1941–2000), współczesnym dramatem bułgarskim oraz recepcją literatury bułgarskiej w Polsce w latach 1990–2020.

Warto tu zauważyć, że Habilitantka bada przede wszystkim utwory literackie, powstałe w ciągu kilku ostatnich dekad, a zatem teksty, które w znacznej mierze nie były dotąd obiektem pogłębionych studiów literaturoznawczych na gruncie polskiej humanistyki. Otwartą pozostaje natomiast kwestia, w jakim stopniu utwory te zostały już rozpoznane przez uczonych zagranicznych, związanych z ośrodkami akademickimi zlokalizowanymi poza Bułgarią. Publikacje naukowe Pani dr Doroty Gołek-Sepetliewej cechuje bowiem niewielkie osadzenie w ogólnoswiatowej literaturze przedmiotu. Wśród przywoływanych przez nią monografii i artykułów naukowych odnajdziemy prawie wyłącznie prace opublikowane w językach polskim i bułgarskim lub na te dwa języki przetłumaczone, np. w książce *Formuły absurdu w twórczości poetyckiej Konstantina Pawłowa* zacytowana została tylko jedna pozycja w języku innym niż polski i bułgarski, a w monografii *Pamięć kulturowa a symptomy traumy. Idea ojczyzny w liryce bułgarskiej po 1989 r.* – trzy. Spośród krótszych tekstów autorstwa Habilitantki odniesienia tego rodzaju zawierają tylko cztery artykuły/rozdziały: *Sposoby kreacji podmiotu lirycznego w poezji Konstantina Pawłowa* (jedna pozycja), *Bułgarska proza emigracyjna lat 90. XX w. – przykład Lubomira Kanowa* (jedna pozycja), *Pamięć traumatyczna w poezji bułgarskiej lat 90. XX w.* (jedna pozycja), *Dychotomia pamięci w postkomunistycznej Bułgarii* (trzy pozycje). Omawiane zjawisko jest szczególnie wyraźnie widoczne w warstwie metodologicznej prac Pani dr Doroty Gołek-Sepetliewej: odwołując się do ustaleń zarówno zachodnich teoretyków studiów memorialnych, jak i reprezentantów innych nauk humanistycznych i społecznych (np. filozofów, socjologów), zazwyczaj bazuje ona na polskich lub bułgarskich przekła-

dach ich tekstów. Interesującym zdaje się też pytanie – w kontekście badań nad takimi zagadnieniami, jak np. traumy kulturowe wynikające m.in. z wielowiekowego panowania Turków Osmańskich na Bałkanach czy przynależności Bułgarskiej Republiki Ludowej do bloku państw „satelickich” ZSRR – czy i w jakim stopniu analizowane przez Habilitantkę teksty bułgarskie były już badane przez uczonych serbskich, rumuńskich, greckich, etc. (indywidualnie lub kontekstowo, w zestawieniu z innymi utworami z tej samej epoki, proveniencji południowo-słowiańskiej/bałkańskiej).

3. Ocena osiągnięcia naukowego (o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy)

Osiągnięciem naukowym, wskazanym przez Panią dr Dorotę Gólek-Sepetliewą jako podstawa ubiegania się o stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych, w myśl art. 219 ust. 1. pkt. 2a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jest monografia jednoautor-ska pt. *Pamięć kulturowa a symptomy traumy. Idea ojczyzny w liryce bułgarskiej po 1989 r.*, opublikowana w języku polskim w Wydawnictwie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (I poziom – wg aktualnego wykazu MNiSW), w 2023 r. Stanowi ona niezwykle obszerne (liczące 386 stron), wieloaspektowe omówienie tematu idei ojczyzny we współczesnych bułgarskich tekstach poetyckich.

Ramy chronologiczne badań zostały określone przez Autorkę precyzyjnie: cezurę początkową stanowi rok 1989, uznawany powszechnie za moment przełomowy w dziejach wielu państw Europy Środkowo-Wschodniej i Południowo-Wschodniej, a zatem i Bułgarii, wyznaczający początek przemian polityczno-ustrojowo-gospodarczych na wskazanym obszarze, związanych z wyzwaniem się spod wieloaspektowej supremacji ZSRR i przechodzeniem do zachodnioeuropejskiego modelu gospodarki rynkowej i demokracji parlamentarnej. Chcąc przedstawić utwory poetyckie, opublikowane w ciągu trzech pełnych dekad, a jednocześnie „mając na uwadze dynamikę procesów zachodzących w niedokończonym jeszcze okresie literackim”, za punkt końcowy swych studiów Habilitantka obrała natomiast rok 2019 (s. 16).

Korpus źródłowy obejmuje teksty liryczne czternastu współczesnych autorów bułgarskich, samodzielnie wyselekcjonowane przez Panią dr Dorotę Gólek-Sepetliewą na podstawie trzech kryteriów: czasu ich publikacji, walorów estetyczno-literackich oraz tematyki, zawierającej motyw wpisujący się w obrane pole badawcze („kulturowo-historyczną ideę ojczyzny, której rozumienie koresponduje z ukształtowanymi w epoce odrodzenia narodowego i dobie powyzwoleniowej sposobami jej definiowania” – s. 10). Są to więc utwory: Iwana Teofilowa (ur. 1931 r.), Iwana Dinkowa (1932–2005), Iwana Metodiewa (1946–2003), Edwina Sugarewa (ur. 1953 r.), Złatomira Złatanowa (ur. 1953 r.), Ani Iłkowa (ur. 1957 r.), Bojka Łambowskiego

(ur. 1960 r.), Bałcza Bałczewa (ur. 1961 r.), Bożydara Bogdanowa (ur. 1963 r.), Płamena Antowa (ur. 1964 r.), Georgiego Gospodinowa (ur. 1968 r.), Bojka Penczewa (ur. 1968 r.), Władimira Sabourina (ur. 1967 r.) i Płamena Dojnowa (ur. 1969 r.).

Podstawę metodologiczną badań Pani dr Doroty Gołek-Sepetliewej stanowi warsztat naukowy filologa-literaturoznawcy, wzbogacony elementami paradygmatu pamięci kulturowej, wypracowanego w XX w. na gruncie tzw. studiów memorialnych (*memory studies*), zgodnie z którym wszystkie teksty poetyckie, analizowane i interpretowane na kartach monografii, zostały uznane za „medium pamięci kulturowej i traumatycznej”, tj. przestrzeń, „w której jest ona tworzona, utrwalana, przechowywana i negocjowana” (s. 11).

Omawiana monografia jest świadectwem szerokich horyzontów intelektualnych oraz sporej dojrzałości naukowej jej Autorki, wskazując niewątpliwie, że w toku dotychczasowych studiów i pracy badawczej nabyła ona już wszelkie umiejętności warsztatowe, pozwalające na samodzielne prowadzenie badań filologiczno-literaturoznawczych. Książkę cechuje dogłębnie przemyślany układ i konsekwentny tok narracji. Publikacja, jak wspomniano już wyżej, jest niezwykle obszerna i składa się ze: wstępu (s. 7–22), siedmiu rozdziałów, zgrupowanych w dwóch częściach i podzielonych na podrozdziały (s. 23–308), podsumowania zawierającego rekapitulację najważniejszych wniosków z badań (s. 309–322), aneksu mieszczącego w sobie syntetycznie skonstruowane noty biograficzne czternastu współczesnych poetów bułgarskich, których teksty złożyły się na korpus analityczno-interpretacyjny (s. 323–338), obszernej bibliografii, niestety, skonstruowanej bez zachowania podziału na źródła i opracowania (s. 339–364), indeksu osobowego (s. 365–378) oraz krótkich streszczeń w języku bułgarskim (s. 379–381) i angielskim (s. 383–385).

Obejmującą dwa rozdziały część pierwszą monografii wypada uznać za teoretyczne wprowadzenie w badaną przez Panią dr Dorotę Gołek-Sepetliewą tematykę. Odnajdziemy tu syntetyczne omówienie dotychczasowego dorobku studiów nad pamięcią kulturową, poczynając od przeglądu pojęć, kategorii i ujęć badawczych, wypracowanych na gruncie zachodnioeuropejskiej humanistyki, a na próbach odniesienia ich do literatury bułgarskiej kończąc (s. 25–43). Rozdział drugi zawiera natomiast klasycznie zaprezentowane, historyczno-literackie omówienie najważniejszych zjawisk w liryce bułgarskiej schyłku XX w. i początku XXI w., wraz z ukazaniem sylwetek najistotniejszych przedstawicieli poszczególnych nurtów oraz wydarzeń, kształtujących ideowe postawy poszczególnych twórców, w większości wywodzących się z pokolenia urodzonego w BRL w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX w., artystyczną dojrzałość osiągającego natomiast w burzliwym okresie transformacji ustrojowej (s. 45–84). Warto tu podkreślić, że znakomitym uzupełnieniem tej sekcji, pomagającym czytelnikowi

kowi zorientować się w materiale źródłowym, jest zamieszczony w formie aneksu zbiór not biograficznych czternastu współczesnych poetów bułgarskich (s. 323–338).

Część analityczno-interpretacyjna monografii została natomiast przez Autorkę podzielona na pięć rozdziałów, zawierających wieloaspektowe omówienie motywu ojczyzny w badanych utworach poetyckich. W rozdziale pierwszym pt. *Ojczysta przestrzeń* (s. 87–142) Pani dr Dorota Gołek-Sepetliewa ukazuje swym czytelnikom wybrane miejsca pamięci kulturowej, obrazowane w tekstach litycznych współczesnych twórców bułgarskich. Wśród nich odnajdziemy: Płowdiw, wielokulturowe miasto o bogatej, sięgającej czasów antycznych historii i złożonej pod względem etnicznym i religijnym tkance społecznej, a także Trację i Mezję – regiony dawnego i współczesnego państwa bułgarskiego, przywołujące pamięć o epoce istnienia cesarstwa rzymskiego na tym obszarze. Co ciekawe, za miejsce związane z ojczystą historią bułgarscy twórcy skłonni są też uznawać położony nad cieśniną Bosfor Konstantynopol/Carogród/Stambuł, będący przez wieki stolicą dwóch imperiów-zaborców ziem bułgarskich: cesarstwa bizantyńskiego i Turcji Osmańskiej, którą średniowieczni władcy bułgarscy, poczynając od czasów przedchrześcijańskich, wielokrotnie próbowali zdobyć, zawsze jednak – bezskutecznie. W dalszej partii rozdziału zamieszczono omówienie obrazu kilku części nowożytnego i współczesnego świata, które z różnych powodów poeci bułgarscy skłonni są postrzegać w kategorii ojczyzny lub też – przeciwnie – sytuować w opozycji do niej (Stany Zjednoczone, Europę Zachodnią wraz z jej słynnymi metropoliami, m.in. Paryżem i Wenecją, Amerykę Południową, Rosję, Bałkany).

W kolejnych dwóch rozdziałach (*Język*, s. 143–157; *Trauma niewoli*, s. 159–178) Autorka omawia pojawiające się we współczesnej liryce bułgarskiej odwołania do średniowiecznej i wczesnonowożytnej historii Bułgarii: wielokrotnie gloryfikowanego w toku stuleci kulturowego dziedzictwa misji wielkomorawskiej św. św. Konstantyna-Cyryla i Metodego wraz ze stworzonym przez nich językiem staro-cerkiewno-słowiańskim i dwoma alfabetami do jego zapisu (głagolicą i cyrylicą), umożliwiającymi rozkwit piśmiennictwa starobułgarskiego już w IX–X w., a następnie – obciążonego wieloma negatywnymi stereotypami „jarczma”: panowania muzułmanów-Turków Osmańskich na ziemiach bułgarskich w XIV–XIX w.

Przekrojowy i wieloaspektowy charakter ma rozdział czwarty (*Bohaterowie narodowi*, s. 179–228). W jego pierwszej części Autorka mierzy się z fenomenem lokalnych bohaterów-herosów, oddziałujących na wyobraźnię Bułgarów w toku stuleci i odnotowanych również we współczesnej liryce: poczynając od postaci znanych ze starożytnej kultury trackiej, przez owiane chwałą podbojów militarnych władców bułgarskich (m.in. Symeona I Wielkiego) średniowiecze, wojowników z ludowych pieśni epickich, po działaczy ruchu narodowo-wyzwoleńczego, dążących do zakończenia panowania tureckiego na ziemiach bułgarskich w XIX w.

(ze szczególnym uwzględnieniem uczestników wydarzeń z lat 1876–1878). Część druga ukazuje miejsce, jakie w kulturze bułgarskiej zajmuje, mający uosabiać wszystkie przywary stereotypowego Bułgara, antybohater – wykreowany przez Aleka Konstantinowa (1863–1897) Ganio. Pani dr Dorota Gołek-Sepetliewa śledzi metamorfozy, którym ulega on w kolejnych, współczesnych tekstach kultury, dochodząc do wniosku, iż „w nowej odsłonie postać Gania uzyskuje oblicze everymana ubezwłasnowolnionego i mentalnie ograniczonego, noszącego piętno i traumę, doświadczającego tragizmu XX-wiecznej historii, niezdolnego do adaptacji zwłaszcza w perspektywie ideologicznych rekonfiguracji” (s. 19).

Najobszerniejszy jest rozdział ostatni, dedykowany najnowszej historii Bułgarii (*Nieodległa traumatyczna przeszłość*, s. 229–308), tj. czasom, które twórcy analizowanych w monografii tekstów literackich mogą opisywać na podstawie swych własnych wspomnień. Autorka ukazuje, w jaki sposób portretują oni różne aspekty życia w Bułgarskiej Republice Ludowej, a następnie – w jaki sposób postrzegają i wartościują procesy, zachodzące w ich ojczyźnie w trudnym okresie transformacji ustrojowej i powiązanego z nią kryzysu ekonomicznego, przejawiającego się m.in. w intensyfikacji procesów migracyjnych.

Warto również podkreślić, iż w toku swych rozważań Pani dr Dorota Gołek-Sepetliewa nieustannie odkrywa w analizowanych przez siebie tekstach z przełomu XX i XXI w. mniej lub bardziej zakamuflowane nawiązania do utworów bułgarskich z epok wcześniejszych: dzieł średniowiecznych twórców bułgarskich i pisarzy z XVI–XVIII w., a nade wszystko – z XIX stulecia i pierwszej połowy XX w., tj. z okresu odrodzenia narodowego oraz formowania się nowożytnego państwa i narodu bułgarskiego. Jak zauważa Autorka w podsumowaniu swej pracy: „dla współczesnych poetów stałym punktem odniesienia w zakresie aktywowania, kontestowania, afirmacji czy odrzucenia okazuje się szczególnie epoka odrodzenia narodowego, wyznaczająca ideowe i stylistyczne wzory rozumienia ojczyzny oraz obrazów przeszłości narodowej. Jednak polem wyboru inspiracji ideowo-estetycznych jest kanon literatury – od starobułgarskiej, odrodzeniowej, powyzwoleniowej, modernistycznej, symbolistycznej, ekspresjonistycznej, awangardowej, witalistycznej, sztuki rodzimej, proletariackiej, realizmu metafizycznego, do socrealistycznej i „kwietniowej” (s. 309)”. W konsekwencji omawianą monografię można uznać nie tylko za wyczerpujące omówienie ważnego motywu we współczesnej liryce bułgarskiej, ale też syntezę procesu kształtowania się idei ojczyzny w mentalności Bułgarów w toku stuleci.

Ustalenia badawcze Pani dr Doroty Gołek-Sepetliewej stanowią niewątpliwie ważny wkład w studia literaturoznawcze. Dla reprezentanta pokrewnej im dziedziny humanistyki, jaką jest historia, szczególne znaczenie ma wyłaniający się z ostatniego rozdziału monografii, zrekonstruowany obraz współczesnego poety bułgarskiego jako twórcy niezwykle zaangażowa-

nego w kwestie społeczno-polityczne, bacznie obserwującego i bezstronnie osądzającego rozgrywające się na jego oczach wypadki, wyczulonego na ludzką krzywdę i niesprawiedliwość społeczną, śmiało piętnującego zarówno przywary „byłego” systemu komunistycznego i jego nosicieli, depczących wolność i godność człowieka, jak i poczynania XXI-wiecznych polityków, w teorii mające miejsce już w ramach demokratycznego państwa prawa, niejednokrotnie jednak noszące znamiona nadużycia i przestępstwa. Bułgarscy poeci, ukazani w pracy Habilitantki, w większości czuli obserwatorzy współczesnej codzienności, a jednocześnie bezkompromisowi krytycy obecnej władzy, przywołują na myśl słowa z wiersza Czesława Miłosza: *Nie bądź bezpieczny. Poeta pamięta...*

4. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę

Pani dr Dorota Gołek-Sepetliewa jest nauczycielem akademickim od października 2005 r. (od 2012 r. – pełnoetatowym). Prowadzi zatem zajęcia dydaktyczne dla studentów I i II stopnia Wydziału Filologicznego/Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach od wielu lat. Były to zarówno wykłady, jak i ćwiczenia konwersatoryjne oraz lektoraty/zajęcia z nauki praktycznej języka bułgarskiego. Dotyczyły one m.in. następujących tematów: historia literatur słowiańskich (np. bułgarskiej), kultura Słowian, wstęp do literaturoznawstwa, krytyka i komparatystyka literacka, przekład literacki, recepcja literatur słowiańskich w Polsce, teoria przekładu, historia Słowian, wstęp do filologii słowiańskiej, praktyczna nauka języka bułgarskiego, tłumaczenie ustne i pisemne z języka bułgarskiego. Zaskakuje fakt, iż Pani dr Dorota Gołek-Sepetliewa prowadziła zajęcia z historii (nie mając wykształcenia historycznego). Uwaga ta nie może być jednak odczytywana jako zarzut pod adresem Habilitantki, ale raczej organizacji pracy dydaktycznej w jej macierzystej jednostce.

Pani dr Dorota Gołek-Sepetliewa nie prowadziła dotąd seminarium licencjackiego, wykonała jednak wiele recenzji prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich), przygotowanych w jej jednostce pod opieką innych pracowników. Uczestniczyła też w egzaminach dyplomowych.

Warto zauważyć, że Habilitantka stara się stale doskonalić swe kompetencje dydaktyczne, biorąc udział w szkoleniach i kursach, adresowanych do nauczycieli akademickich. Prowadzone przez nią zajęcia są bardzo wysoko oceniane przez studentów. Angażuje się również w wiele inicjatyw popularyzujących naukę (zajęcia dla uczniów szkół średnich, dni kultury bułgarskiej, dni otwarte, festiwale nauki). Została odznaczona przez rektora UŚ Srebrnym Krzyżem Zasługi dla Uniwersytetu Śląskiego.

Pani dr Dorota Gołek-Sepetliewa wykonuje też w macierzystej jednostce szereg zadań organizacyjnych, wśród których na szczególne podkreślenie zasługują działania mające na celu udzielenie wsparcia administracyjnego tym osobom (zarówno pracownikom, jak i studentom), które ubiegają się o stypendia mobilnościowe, finansowane w ramach programów Erasmus+, NAWA i CEEPUS. Od października 2019 r. sprawuje funkcję koordynatora współpracy międzynarodowej na Wydziale Humanistycznym UŚ.

5. Konkluzja

Ocena osiągnięć Pani dr Doroty Gołek-Sepetliewej wypada pozytywnie. Stwierdzam, że przedstawione osiągnięcie naukowe stanowi w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz.U. 2020 poz. 85) znaczący wkład w rozwój nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo. Wnoszę zatem o dopuszczenie Pani dr Doroty Gołek-Sepetliewej do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

